

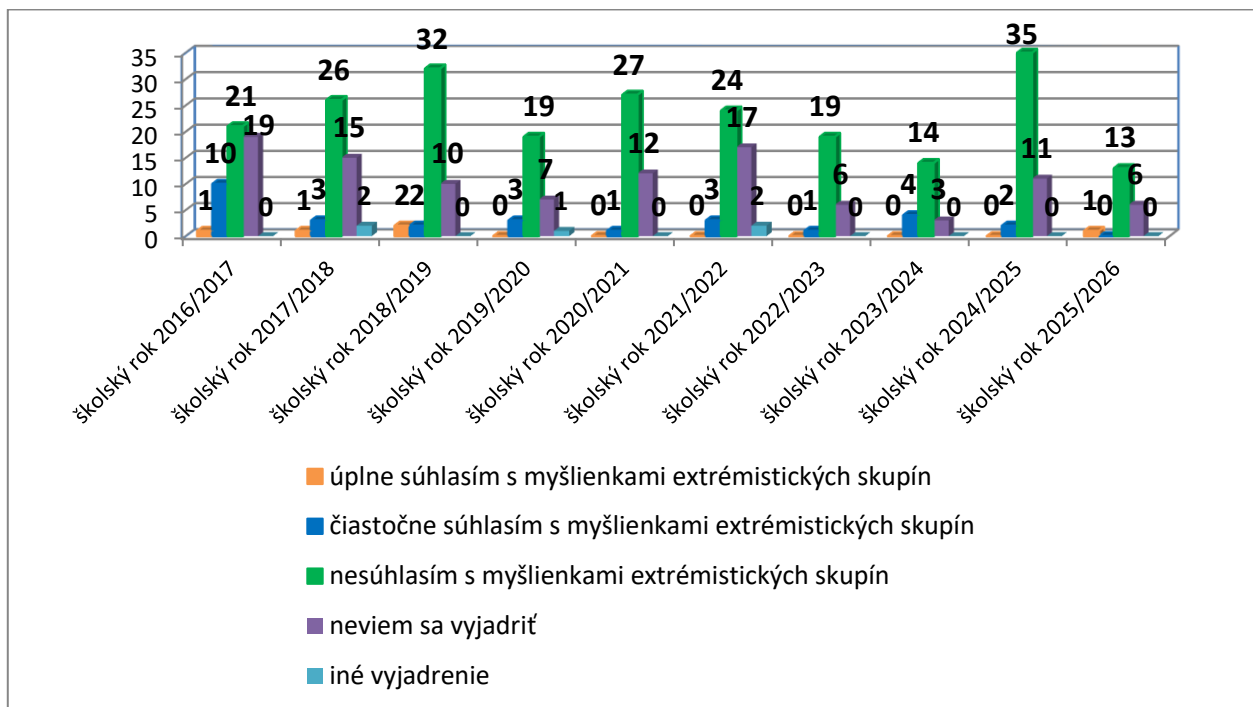
Intolerancia a extrémizmus v spoločnosti

Tolerancia k národným, etnickým, náboženským a iným sociálnym skupinám je základným predpokladom pre rozvíjanie pozitívnych medziľudských vzťahov a multikulturalizmu v demokratickej spoločnosti. **V termíne od 25. 03. 2026 do 15. 04. 2026 sa žiaci 2. ročníka Súkromnej školy umeleckého priemyslu v Žiline mohli zapojiť do online prieskumu zameraného na zistenie názorov na prejavy intolerancie a extrémizmu v spoločnosti. Pedagogického prieskumu sa zúčastnilo 20 žiakov, t.j. 33,9 % druhákov.**

Položky v dotazníku monitorovali rozšírenie predsudkov a prejavov intolerantného správania voči vybraným sociálnym skupinám, mapovali vzájomné vzťahy medzi žiakmi v triede a analyzovali zdroje informácií a postoje žiakov k extrémizmu. Prieskum bol realizovaný po desiatykrát formou anonymného dotazníka v súlade so Stratégiou ochrany a podpory ľudských práv v Súkromnej škole umeleckého priemyslu v Žiline (september 2016).

Postoje žiakov 2. ročníka k šíreniu extrémizmu v spoločnosti sú negatívne – 65,0 % žiakov sa vyjadrilo, že nesúhlasia s myšlienkami extrémistických skupín, 5,0 % žiakov vyjadrilo úplný súhlas s myšlienkami extrémistických skupín a 30,0 % žiakov sa nevedelo vyjadriť k šíreniu extrémizmu v spoločnosti.

**Porovnanie postojov žiakov 2. ročníka k šíreniu extrémizmu v spoločnosti
za školské roky 2016/2017 – 2025/2026**

Zdroj: Výsledky pedagogického prieskumu „Intolerancia a extrémizmus v spoločnosti“, apríl 2026.

Z vyhodnotenia dotazníka vyplynuli uvedené závery:

a) 45,0 % žiakov sa vyjadrilo, že v našej spoločnosti nie sú sociálne skupiny, ktoré predstavujú nebezpečenstvo pre Slovensko, 35,0 % žiakov nevedelo posúdiť mieru ohrozenia našej krajiny inými skupinami obyvateľstva, 15,0 % žiakov sa vyjadrilo, že najväčšiu hrozbu pre našu spoločnosť predstavujú Rómovia a Arabi, 5,0 % výpovedí smerovalo k riziku ohrozenia zo strany všetkých cudzincov;

b) postoj žiakov k cudzincom je neutrálny (60,0 %), z výpovedí žiakov 2. ročníka neboli preukázané prejavy xenofóbie a rasizmu, 40,0 % žiakov má priateľský postoj k cudzincom, čo je porovnateľné s výsledkami z minulých školských rokov, nepriateľský postoj k cudzincom nebol zaznamenaný;

c) 75,0 % žiakov má aspoň jedného kamaráta, ktorý je inej rasy, etnického pôvodu, náboženstva alebo sexuálnej orientácie, 10 % žiakov osoby inej rasy, etnicity, náboženstva alebo sexuálnej orientácie nepozná, 15,0 % žiakov takýchto kamarátov nemá, ale sú ochotní sa s nimi skamarátiť;

d) najčastejším miestom, kde sa žiaci stretli s prejavmi intolerancie bola základná škola (30,0 %) a ulica (30,0 %), čo je porovnateľné s vyjadreniami z minulého školského roka, iné prostredie (15,0 %), rodina (10,0 %), stredná škola (5,0 %), kamaráti (5,0 %) a 5,0 % žiakov sa nestretlo s prejavmi intolerancie;

e) 90,0 % žiakom by nevadilo, keby ich spolužiakom bol študent inej národnosti, náboženstva, sexuálnej orientácie, študent so zdravotným znevýhodnením alebo z nepriaznivých sociálnych pomerov, čo je porovnateľné s vyjadreniami z minulého školského roka, 5,0 % žiakov sa vyjadrilo, že by im takýto spolužiaci v triednom kolektíve asi neprekážali a 5,0 % žiakov nevedelo vyjadriť svoj názor;

f) najčastejším prejavom problémového správania, s ktorým sa stretli žiaci v strednej škole patrí vulgárne vyjadrovanie (25,0 %), agresívne správanie (25,0 %), ironizovanie spolužiakov (10,0 %), 25,0 % žiakov sa nestretlo s problémovým správaním v škole, iné vyjadrenie poskytlo 15,0 % žiakov;

g) v triedach 2. ročníka sú zastúpení aj žiaci, ktorí sa správajú konfliktné (20,0 %), žiaci, ktorí sú outsideri (15,0 %), žiaci, ktorí sa búria proti autoritám (10,0 %) a žiaci, ktorí sú impulzívni a vznetliví (5 %), 50,0 % žiakov sa nestretlo so skupinami spolužiakov, ktorí by negatívne vplývali na medziľudské vzťahy v triedach;

h) najčastejší zdroj informácií o extrémizme predstavuje internet (50,0 %), televízia (20,0 %) a rodina (10 %), osobnú skúsenosť prezentovalo 5,0 % žiakov, 10,0 % žiakov sa nestretlo s uvedenými informáciami, iné vyjadrenie poskytlo 5,0 % žiakov;

i) najčastejším prejavom šírenia extrémizmu v školskom prostredí sú negatívne vyjadrenia o rase, náboženstve, sexualite a pod. (55,0 %), čo je pokles o 17,9 % oproti vyjadreniam z minulého školského roka, nosenie oblečenia s propagáciou extrémistických názorov (15,0 %), prejavy intolerancie (10,0 %) a distribúcia propagačných materiálov (10,0 %), 10,0 % žiakov sa nestretlo s prejavmi šírenia extrémizmu v školskom prostredí;

j) žiaci pomenovali najčastejšie dôvody, prečo sa mladí ľudia stávajú súčasťou extrémistických skupín – túžba vyjadriť svoj názor a niekam patriť (20,0 %), negatívna skúsenosť s ľuďmi inej rasy, etnického pôvodu, náboženstva a pod. (10,0 %), negatívna skúsenosť so šikanovaním (10,0 %), hľadanie zmyslu života (10 %), strach a neistota z budúcnosti (5,0 %), 35,0 % žiakov sa nevedelo vyjadriť a iné vyjadrenie poskytlo 10,0 % žiakov;

k) 80,0 % žiakov predstavilo možnosti zníženia šírenia extrémizmu v spoločnosti – napr. vzdelávanie v oblasti ochrany a podpory ľudských práv, rozvoj kritického myslenia, otvorená komunikácia a diskusia o problémoch v spoločnosti, tolerancia, empatia a rešpekt v spoločnosti, multikulturalizmus, regulácia prístupu na sociálne siete, obmedzenie nenávisťných prejavov na internete a pod.

PaedDr. Peter Majer, MBA